

Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu

Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü / Odyometri

ODY 114-Psikolojiye Giriş ve Gelişim Psikolojisi

Öğretim Görevlisi Asuman KÜÇÜKÖNER

Dersin Konusu

ODY 114-Psikolojiye Giriş ve Gelişim Psikolojisi

Hafta-1

Psikoloji, davranışlarımızın nedenini inceleyen, kendimizi anlamamıza yardımcı olan bilim dalıdır. Psikoloji bilimi insanın, kendisini ve başkalarını daha iyi tanımalarına yardımcı olur.

Psikoloji, insan davranışlarının bilimi olarak, bireyin;
-Kendini daha iyi anlamasına ve davranışlarının nedenleri konusunda daha bilinçli olmasına,
-Başkalarının davranışları ve nedenleri konularında bilinçlenmesine
-İlişkilerinde daha gerçekçi ve daha yapıcı kararlar almasına,
-Sürekli değişen çevre koşullarına daha kolay uyum yapabilmesine,
-Kişilerarası ilişkilerini düzenleyebilmesine
-Karşılaştığı güçlükleri çözümlenebilmesine yardımcı eder.

Psikoloji, çevre, insan ve davranışlar arasındaki etkileşimi incelemeye çalışır. Bu etkileşimin temel yapılarından biri **çevredir**.

Davranışlar, belli çevresel koşullar içinde oluşan olaylardır. İnsanın çevresiyle etkileşiminde ikinci yapı taşı, kişinin **kendisidir**.

İnsanın çevresiyle etkileşiminde üçüncü öğe, **davranışlardır**. Davranım, davranışın küçük bir birimidir. Bir organizmadaki tek bir sinir hücresinin harekete geçmesi davranım olarak kabul edilirken, konuşmak, yürümek, düşünmek, kızmak, küsmek gibi organizma tarafından yapılan her türlü eylem de davranış olarak kabul edilmektedir. Davranış, bir çok davranım dizisinden oluşur.

Davranışların niçin olduğuna değil, nasıl oluştuğuna önem verilmiştir. Bu ekol davranışları uyaran-tepki zinciri içinde açıklar. (U-T Bağlantısı)

Davranışçı (behavioral) yaklaşımın, amacı, çevredeki uyarıcı koşullarla, ortaya çıkan davranış arasındaki ilişkiyi incelemektir.

Öğrenme sürecini çevredeki pekiştirme ve cezalandırma koşullarına bağlar.

Psikoloji biliminin inceleme konusunu oluşturan davranışlar, üç grupta incelenirler.

1-Sinir sistemi etkinlikleri ve fizyolojik süreçler: (nöro-fizyolojik faaliyetler) Gözlenmesinde çeşitli araç ve teknikler kullanılır. Örneğin kızma, terleme.

2-Dolaylı gözlenebilen davranışlar: Düşünme, problem çözme, akıl yürütme, duygu şeklindeki davranışlar doğrudan gözlenemez, ancak gözlenebilir davranışlardan çıkartılabilir. Örneğin mutluluk.

3-Doğrudan gözlenebilen davranışlar: Kişinin çeşitli hareketleri, jest ve mimiklerle konuşma gibi davranışları, bir gözlemci tarafından kolayca gözlenebilir ve ifade edilebilir.Örneğin,konuşma,yazma.

Psikolojinin Alt Dalları

Psikolojinin inceleme konusunu oluşturan insan, biyolojik bir varlıktır ve topluluk içinde yaşar.Psikoloji bir yandan insan davranışlarının biyolojik temellerini anlayabilmek için biyoloji, fizyoloji, biyo-kimya gibi biyolojik bilimlerle sıkı sıkıya etkileşimde bulunur, öte yandan da, insanı sosyal bir varlık olarak ele aldığından, sosyal uyarcıların davranışı nasıl etkilediğini incelerken, sosyoloji, antropoloji gibi sosyal bilimlerle de çok yakın bir etkileşim içindedir.

Psikolojinin fizyolojik psikoloji, karşılaştırmalı psikoloji ve deneysel psikoloji gibi bazı alt dalları, üzerinde durulan konular ve kullanılan yöntemler açısından, biyoloji ve fiziksel bilimlere daha yakındır.Sosyal psikoloji, endüstri psikolojisi ve klinik psikoloji gibi dallar ise, başta sosyoloji ve kültürel antropoloji olmak üzere sosyal bilimlere yakındır.

Psikoloji, matematik ile de etkileşim içindedir. Çünkü tüm bilimler matematik ve felsefeden doğup gelişmiştir.

Psikolojinin Başlıca Alt Dalları

- Eğitim Psikolojisi
- Gelişim psikolojisi
- Öğrenme psikolojisi
- Klinik psikolojisi
- Danışmanlık psikolojisi
- Endüstri ve Örgüt Psikolojisi
- Siyaset Psikolojisi
- Mühendislik Psikolojisi
- Adalet Psikolojisi
- Çevre Psikolojisi
- Din Psikolojisi

Eğitim Psikolojisi

Eğitim Psikolojisi; eğitim ile psikolojinin birleştiği alanı ifade eder. İnsan davranışını çok yönlü olarak inceleyen bir bilim dalı olan psikolojinin, aynı şekilde insan gelişimiyle ilgilenen uygulamalı bir bilim alanı olan eğitimle çok yakın bir ilişki vardır. İnsan davranışının istedik yönde gelişimini amaçlayan eğitimin, insan davranışının oluşumunu inceleyen psikolojinin bulgularından yararlanması e okul ortamında işe koşması gerekmektedir.

Gelişim Psikolojisi: Psikolojinin en eski ve yaygın dallarından biridir. İnsan davranışında, doğumdan ölüme kadar, tüm yaşamı boyunca gözlenen biyolojik ve psikolojik değişiklikleri inceler. Büyüme ve gelişme sonucu, davranış ve bilişsel sistemde ortaya çıkan değişiklikleri inceleyen psikoloji dalıdır. Kişinin kronolojik yaşıyla, kalıtsal donanımı ve içinde büyüdüğü çevre özellikleriyle, onun davranış şekli arasındaki ilişkiyi araştırır, ilgili ilkeleri belirlemeye ve açıklayıcı kuramları geliştirmeye çalışır.

Öğrenme Psikolojisi: Eğitim Psikolojisinin önemle üzerinde durduğu konulardan biri de, öğretimin niteliğini geliştirmektir. Öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini bilen öğretmen, öğrenme kuramlarına dayalı olarak geliştirilen öğretim modellerini, ilkelerini, yöntem ve tekniklerini daha kolay kavrar ve uygular.

Gelişim ve Öğrenme Psikolojisinde Kullanılan Araştırma Teknikleri

Bir bilim dalı olarak psikoloji, sistematik bilgiler bütünüdür. Psikolojide bilgi, davranışların ve ilgili diğer olayların gözlenmesi ve ölçülmesiyle elde edilir. Psikoloji biliminin temel amaçları şunlardır.

Betimleme: Birbiriyle ilişkili davranışların ve davranışları belirleyen koşulların saptanmasına yönelik araştırmalar yapma ve "Ne" olduğunu anlamaya çalışma.

Açıklama: Davranışları açıklayan genel ilkelerin ve kuramların oluşturulmasını içerir. Davranışları anlamak, betimleme ve açıklama amaçlarının gerçekleşmesiyle mümkün olur. "Nasıl" ve "Neden" sorularına yanıt bulmaya çalışma.

Yordama: Araştırmalardan elde edilen bulgulara ve/veya temel ilke ve kuramlara dayanarak, davranışları önceden tahmin etmeye yöneliktir. Şu an elde edilen verilere dayanarak geleceği kestirme.

Kontrol: Bu amaç ise, davranışların istenen bir düzeye veya biçime getirilmesini içerir. Davranışların kontrolünde de araştırma bulgularına ve/veya temel ilke ve kuramlara dayanılır.

Yukarıdaki amaçlar, birbiri izleyen aşamalar niteliğindedir. Ancak, psikolojide kullanılan her araştırma yöntemi, bu amaçların tümünü birden gerçekleştirmez.

Psikoloji biliminin insan davranışını anlama amacını gerçekleştirebilmesi için, bu konuda geçerli ve güvenilir bilgiye ihtiyacı vardır.

